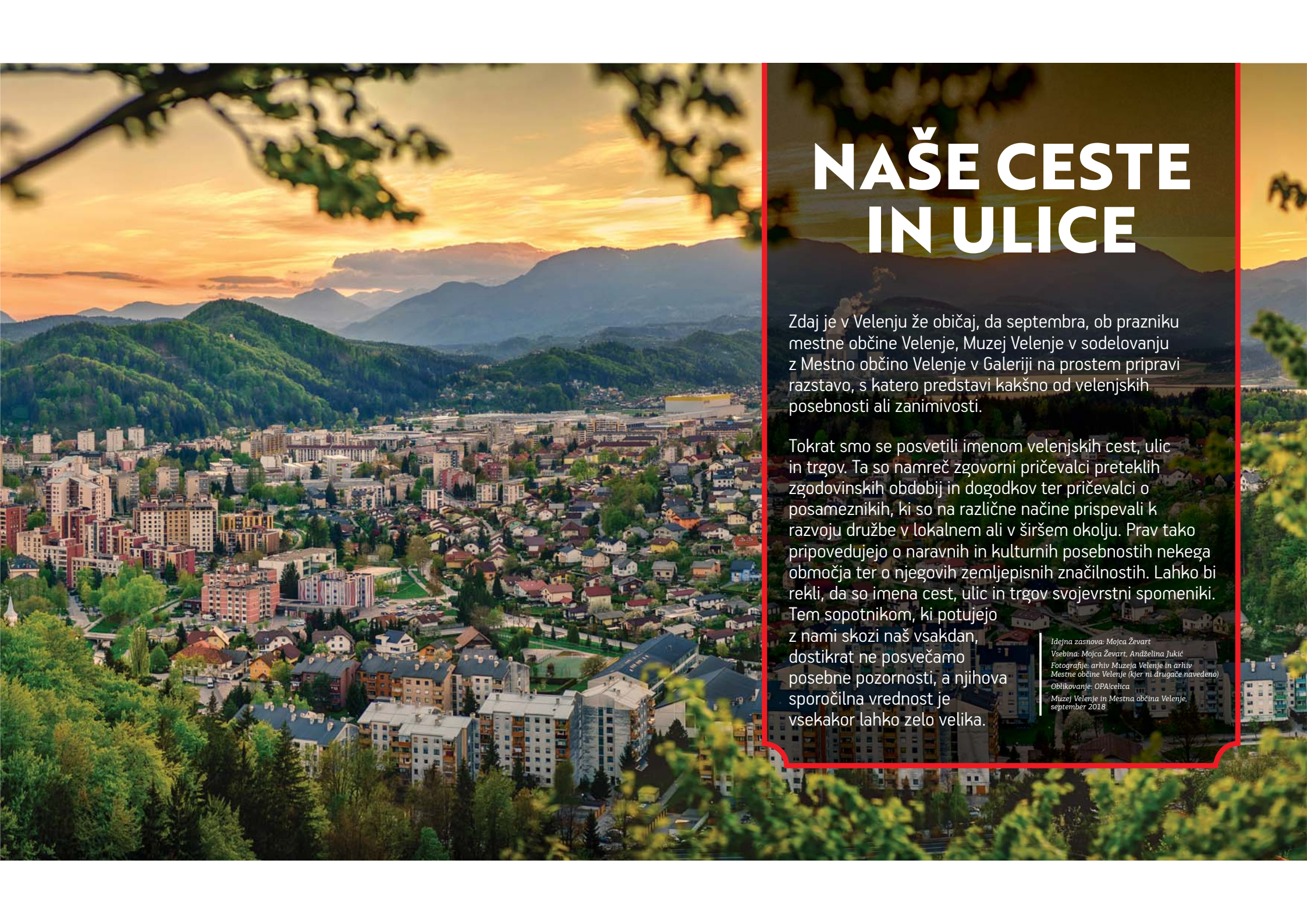

An aerial photograph of the town of Velenje, Slovenia, taken from a high vantage point. The town is nestled in a valley, surrounded by lush green hills and mountains. The sky is a vibrant orange and yellow, indicating a sunset or sunrise. The town's buildings are densely packed, with a mix of residential and commercial structures. The foreground shows some green foliage, possibly from a tree or bush, framing the view.

NAŠE CESTE IN ULICE

Zdaj je v Velenju že običaj, da septembra, ob prazniku mestne občine Velenje, Muzej Velenje v sodelovanju z Mestno občino Velenje v Galeriji na prostem pripravi razstavo, s katero predstavi kakšno od velenjskih posebnosti ali zanimivosti.

Tokrat smo se posvetili imenom velenjskih cest, ulic in trgov. Ta so namreč zgovorni pričevalci preteklih zgodovinskih obdobj in dogodkov ter pričevalci o posameznikih, ki so na različne načine prispevali k razvoju družbe v lokalnem ali v širšem okolju. Prav tako pripovedujejo o naravnih in kulturnih posebnostih nekega območja ter o njegovih zemljepisnih značilnostih. Lahko bi rekli, da so imena cest, ulic in trgov svojevrstni spomeniki. Tem sopotnikom, ki potujejo z nami skozi naš vsakdan, dostikrat ne posvečamo posebne pozornosti, a njihova sporočilna vrednost je vsekakor lahko zelo velika.

*Idejna zasnova: Mojca Ževart
Vsebina: Mojca Ževart, Anžela Jukić
Fotografije: arhiv Muzeja Velenje in arhiv
Mestne občine Velenje (kjer ni drugače navedeno)
Oblikovanje: OPAIcelica
Muzej Velenje in Mestna občina Velenje,
september 2018*

VELENJSKE CESTE IN ULICE

Velenjske ceste in ulice smo glede na njihovo poimenovanje razvrstili v štiri skupine. Najobsežnejša med njimi je skupina, ki smo jo naslovlili **ZGODOVINA**. Obsega 35 cest in ulic, od katerih pa jih kar 33 nosi ime, nedvoumno povezano z obdobjem 2. svetovne vojne. Sledijo ji skupine, ki smo jim naredi imena **NARAVNE ZNAČILNOSTI IN ZEMLJEPIŠNA IMENA** (26 cest in ulic), **KULTURA** (23 cest in ulic) in **VELENJSKA IDENTITETA** (17 cest in ulic).

Glavnina imen velenjskih cest in ulic, ki so povezana z dogodki ali ljudmi iz preteklosti, se nanaša na obdobje 2. svetovne vojne, kar je glede na to, da gre za mesto, ki je »otrok socializma«, razumljivo. Večina teh imen je bila cestam in ulicam dodeljena konec 50-ih in v začetku 60-ih let 20. stoletja, torej v obdobju, ki je gojilo in gradilo kult narodnoosvobodilnega boja, katerega tradicija je bila tedaj zelo močna in živa, njegove vrednote pa visoko cenjene.

Velenje ima 101 ulico oziroma cesto.

Velenjske ceste in ulice predstavljajo 0,97 % slovenskih ulic in cest.

Najpogostejše ulično ime v Sloveniji je Šolska ulica, ki se pojavi kar 52-krat. Sledita mu Prešernova ulica in Vrtna ulica. Obe imeni sta uporabljeni 45-krat. Od najpogostejših treh imen v Velenju najdemo le **PREŠERNOVO CESTO**.

Kar 41 slovenskih cest in ulic je poimenovanih po soncu. V Velenju so takšne tri: **SONČNI GRİČ**, **SONČNA POT** in **PRISOJNA CESTA**. Imamo pa v našem mestu tudi Sončni park, dragocen spomenik kulturne in naravne dediščine, ki ga odlikujeta posebna krajinska ureditev in bogastvo drevesnih vrst ter grmovnic.

PRVE VELENJSKE CESTE

Prvih sedem cest je Velenje dobilo leta 1956. Takrat je bilo mesto že tako veliko, da brez urejenega uličnega sistema ni šlo več. Ob poimenovanju cest so stavbe ob njih oštevilčili tako, da so bile tiste na levi strani cest številčene z neparnimi, tiste na desni pa s parnimi številkami.

Ceste, poimenovane leta 1956, so:

CELJSKA CESTA,
KIDRIČEVA CESTA (poimenovana po Borisu Kidriču, narodnem heroju in politiku; 1912–1953),
KOROŠKA CESTA,
LJUBLJANSKA CESTA,
PARTIZANSKA CESTA,
STANETOVA CESTA (poimenovana po Francu Rozmanu – Stanetu, narodnem heroju; 1912–1944) in
ŠALEŠKA CESTA.

Leta 1961 je Velenje dobilo 23 novih cest in ulic ter trg. Krajevni odbor Velenje, Socialistična zveza delovnega ljudstva Velenje in velenjski delovni kolektivi pa so sprejeli odločitev, da se ulice v smeri vzhod–zahod poimenuje po narodnih herojih, ulice s smerjo jug–sever pa po pesnikih in pisateljih.

Tako smo v Velenju leta 1961 dobili:

AŠKERČEVO CESTO, poimenovano po pesniku Antonu Aškercu (1856–1912),
BRAČIČEVO CESTO, poimenovano po narodnem heroju Mirku Bračiču (1915–1943),
CANKARJEVO CESTO, poimenovano po pisatelju Ivanu Cankarju (1876–1918),
ČOPOVO CESTO, poimenovano po jezikoslovcu Matiji Čopu (1797–1835),
ČUFARJEVO CESTO, poimenovano po narodnem heroju in literatu Tonetu Čufarju (1905–1942),
ERJAVČEVO CESTO, poimenovano po pisatelju Franu Erjavcu (1834–1887),
JENKOVO CESTO, poimenovano po pesniku Simonu Jenku (1835–1869),
JURČIČEVO CESTO, poimenovano po pisatelju Josipu Jurčiču (1844–1881),
KAJUHOVO CESTO, poimenovano po narodnem heroju in pesniku Karlu Destovniku – Kajuhu (1922–1944),
KERSNIKOVO CESTO, poimenovano po pisatelju Janku Kersniku (1852–1897),
KOSOVELOVO CESTO, poimenovano po pesniku Srečku Kosovelu (1904–1926),
LEVSTIKOVO CESTO, poimenovano po pisatelju Franu Levstiku (1831–1887),
PREŠERNOVO CESTO, poimenovano po pesniku Francetu Prešernu (1800–1849),
PREŽIHOVO CESTO, poimenovano po pisatelju Lovru Kuharju – Prežihovem Vorancu (1893–1950),
STRITARJEVO CESTO, poimenovano po pesniku in pisatelju Josipu Stritarju (1836–1923),
ŠERCERJEVO CESTO, poimenovano po narodnem heroju Ljubomirju Šercerju (1915–1941),
ŠLANDROVO CESTO, poimenovano po narodnem heroju Slavku Šlandru (1909–1941),
TOMŠIČEVO CESTO, poimenovano po narodnem heroju Tonetu Tomšiču (1910–1942),
VODNIKOVO CESTO, poimenovano po pesniku Valentinu Vodniku (1758–1819),
VOJKOVO CESTO, poimenovano po narodnem heroju Janku Premrlu – Vojku (1920–1943) in
ZIDANŠKOVO CESTO, poimenovano po narodnem heroju Milošu Zidanškju (1909–1942).

Poleg teh so bili v letu 1961 poimenovani še Cesta na Jezero in Gubčeva cesta ter Titov trg.

V Velenju imamo štiri trge. V najstarejšem delu mesta, v Starem Velenju, je **STARI TRG**. Njegova zgodovina sega vse tja v 13. stoletje, ko je pod Velenjskim gradom nastala naselbina s trškimi pravicami. Na Velenjskem trgu je stal trški vodnjak, ob katerem so prirejali sejme, brali razglase, sodbe in podobno. Še v začetku 20. stoletja so imele hiše v Starem Velenju naslov Trg Velenje. Leta 1984 so cesto skozi Staro Velenje poimenovali Stari trg.

NAŠI TRGI

TRG MLADOSTI

je v Velenju od leta 1979. To ime nosi prostor pred Šolskim centrom Velenje, hišne številke z naslovom Trg mladosti pa imajo del zdravstvenega doma, stavbi s poslovnimi prostori ob šolskem centru, objekt Gaudeamus ter stavbi B in C Šolskega centra Velenje. Na trgu stoji kip Stojana Batiča z naslovom »Ob knjigi«.

Fotografija: arhiv Šolskega centra Velenje

Najmlajši velenjski trg je **KARDELJEV TRG**, ki je svoje ime uradno dobil leta 1982, ob slavnostnem odkritju trimetrskega kipa Edvarda Kardelja, ki je tako kot kip na Trgu mladosti delo Stojana Batiča. Odločitev, da se novozgrajeno središče naselja Šalek II poimenuje po Edvardu Kardelju, je bila sprejeta že julija 1979, pobudo za poimenovanje pa naj bi na žalnem zboru ob smrti Edvarda Kardelja, ki je Velenje obiskal le nekaj mesecev pred smrtjo, podali občani. Edvard Kardelj je bil pred 2. svetovno vojno eden vodilnih slovenskih komunistov, med vojno politični in ideološki vodja slovenskih partizanov, po njej pa je v Jugoslaviji opravljal najpomembnejše politične in državniške funkcije.

Osrednji velenjski trg, **TITOV TRG**,

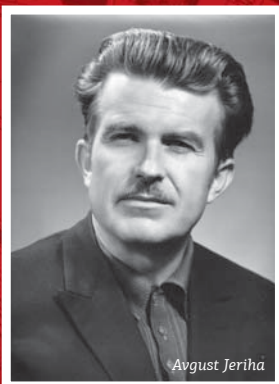
so začeli graditi leta 1959. Idejo za

njegov izgled je Nestl Žgank, takratni direktor velenjskega premogovnika, katerega spomenik od leta 2009 stoji ob Titovem trgu, menda dobil na enem izmed službenih potovanj v Nemčijo, ko si je ogledal naselje podjetja Siemens z veliko zelenja in trgov v obliki kvadrata, ki je bil središče naselja in zbirališče njegovih prebivalcev. Titov trg je bil že od začetka namenjen različnim prireditvam in proslavam, gostil pa je tudi obiske nekdanjih pomembnih državnikov iz tujine, kot so bili Nikita Hruščov, Leonid Brežnjev in Nicolae Ceaușescu. Nekajkrat je trg, ki nosi njegovo ime, obiskal tudi Josip Broz Tito. Po osamosvojitvi je bilo nekaj pobud za preimenovanje trga in odstranitev Titovega spomenika ob njem, ki pa niso našle širšo podporo.

Titov trg ob odprtju velenjskega mestnega središča 20. 9. 1959

VELENJČANI, KATERIH IMENA NOSIJO NAŠE CESTE

Avgust Jeriha

Karel Štrbenk (iz arhiva družine Štrbenk)

Simon Blatnik

Jože Srebotnik

V Velenju je za zdaj le ena cesta, poimenovana po osebi iz povojne zgodovine Šaleške doline – **JERIHOVA CESTA** v Šmartnem. Ime je dobila po **AVGUSTU JERIHI**, ki se je leta 1956 kot pomočnik direktorja zaposlil na Rudniku lignita Velenje, od leta

1966 pa je bil pomočnik generalnega direktorja podjetja Gorenje. Ob tem je opravljal več družbenopolitičnih funkcij. Med drugim je bil podpredsednik Skupščine občine Velenje in podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine občine Velenje. S svojim delovanjem je vplival na gradnjo modernega Velenja in prispeval k razvoju turizma v Šaleški dolini. Umrli je leta 1978 in leto kasneje je Zbor krajevnih skupnosti Skupščine občine Velenje sprejel sklep o poimenovanju ene izmed cest v Velenju po njem.

SREBOTNIKOVA CESTA v starem Velenju, ki povezuje Cesto talcev in Štrbenkovo cesto, nosi ime **JOŽETA SREBOTNIKA**. Izučeni pek je bil še pred začetkom vojne član SKOJ-a (Zveze komunistične mladine Jugoslavije), ob začetku vojne pa se je pridružil partizanom. Bil je prvi partizan iz Šaleške doline, ki je padel v spopadu z okupatorjevo vojsko. Ob smrti je bil star komaj sedemnajst let.

SIMON BLATNIK, katerega ime nosi **CESTA SIMONA BLATNIKA** v Stari vasi, se je rodil 15. oktobra 1888 v Črešnjevcu pri Slovenski Bistrici. Kot trgovec je leta 1919 prišel v Staro vas, kjer je odprl svojo trgovino. S sodelavci je ustanovil Kmetijsko podružnico in postal njen predsednik. Dolga leta je bil tudi predsednik Rdečega križa, funkcionar velenjskega Sokola ter v letih 1920–1922 načelnik velenjskega gasilskega društva. Kot član Slovenske ljudske stranke je bil leta 1927 izvoljen za poslanca prve mariborske oblastne skupščine. Takoj po okupaciji se je pridružil osvobodilnemu gibanju. Bil je tudi eden od treh Šalečanov, ki je podpisal proglas gibanja ljudske fronte oziroma Zveze delovnega ljudstva Slovenije. Prvič so ga Nemci aretirali decembra 1941, po aretaciji maja 1942 pa so ga 8. junija 1942 v Mariboru ustrelili.

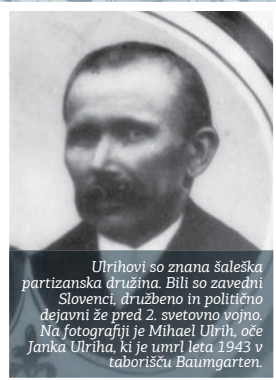
ŠTRBENKOVA CESTA v Starem Velenju je dobila ime po **KARLU ŠTRBENKU**, rojenem leta 1907. Osnovno šolo je obiskoval v Škalah, v Šoštanju pa deško meščansko šolo. Izobraževanje je nadaljeval na letalski šoli v Mostarju. Leta 1930 je postal pilot lovškega letala. V 2. svetovno vojno je stopil kot narednik, vodnik III. razreda. Vojaški pilot lovec je bil v zračnem spopadu 6. aprila 1941 nad Beogradom med branilci. V prvem zračnem spopadu je uspešno sestrelil eno od sovražnih letal, njegovo letalo pa je bilo močno poškodovano. Kljub temu mu je uspelo pristati. Po pristanku je zaprosil komandanta za vzlet z brigadnim komandnim letalom. Priletel je v jato nemških lovcev. Obkoljen z vseh strani je sestrelil eno od nemških letal, nato pa strmoglavil v Glogonjskem Ritu, kjer je tudi pokopan.

ŽAROVA CESTA v Starem Velenju nosi partizansko ime **KARLA PREDIHA**, rojenega 5. avgusta 1920 v Velenju. Predihova družina se je iz Trsta v Velenje preselila po 1. svetovni vojni in je bila med prvimi, ki jih je okupator izselil iz Velenja. Karel Predih je leta 1941 postal partizan Kranjske čete. Ko so Nemci četo uničili, se je vrnil na Primorsko. Nemci so ga nato zaprli. Ko so ga peljali na streljanje, mu je uspelo pobegniti. Takrat si je izbral partizansko ime, v katerem je s črkama Ž in A ponazoril konec in začetek življenja, dodal pa jima je R, saj je uspešen beg z morišča v Mostah dojel kot ponovno rojstvo. Žar je kot član Selške čete padel 8. septembra 1942.

VELENJČANI, KATERIH IMENA NOSIJO NAŠE ULICE

Oton Mader

Ulrihovi so znana šaleška partizanska družina. Bili so zavedni Slovenci, družbeno in politično dejavni že pred 2. svetovno vojno. Na fotografiji je Mihael Ulrih, oče Janka Ulriha, ki je umrl leta 1943 v taborišču Baumgarten.

Janko Vrabčič

Fran Korun Koželjski

Po pričevanjih ni dvoma, da je leta 1976 poimenovana **MADARJEVA ULICA** na Konovem ime dobila po **OTONU MADERJU**, ki je bil eden prvih udeležencev upora proti okupatorju v Šaleški dolini. Rojen je bil 15. marca 1918 v Škalah. Leta 1940 je postal član Komunistične partije Slovenije. Zaradi svojega udejstvovanja je bil zaprt v Nemčiji, a mu je uspelo pobegniti. Vrnil se je v Škale, ko pa je 15. maja 1942 bežal pred nemško vojsko, so ga ustrelili. Pravilno bi seveda

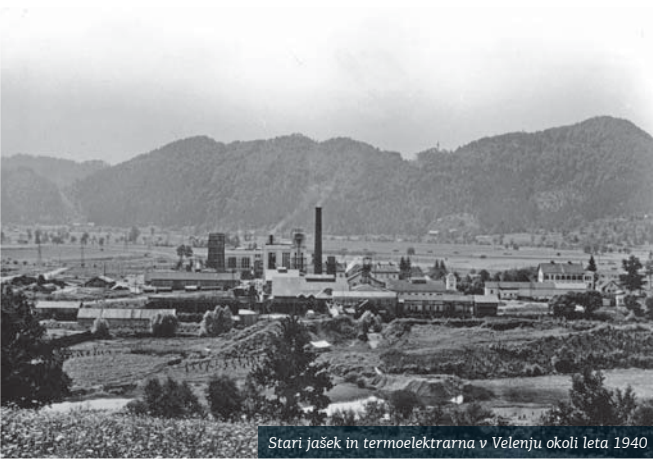
bilo, da bi se ulica imenovala Maderjeva, a je kot kaže prišlo do slovnične oziroma »tiskarske« napake, ki je bila opažena prepozno. Če bi se stanovalci odločili za popravek, bi to pomenilo strošek zanj in za občino. Občina, ki skrbi za ustrezno označevanje ulic in postavitev tabel, bi morala financirati ta del, stanovalci (lastniki ali upravniki stavb) pa stroške tabel s hišnimi številkami in spremembe naslova na osebnih dokumentih.

ŠPEGLOVA ULICA v Pesju je poimenovana po **VINCENCU (VINKU) ŠPEGLU**, rojenem 19. julija 1921 v Stari vasi, zaposlenem v rudniku Zabukovica. Špegel je redno prihajal na obisk v Pesje in se je takoj po okupaciji povezal z aktivisti v Šaleški dolini. Nemci so ga odpeljali v celjske zapore in od tam v Maribor, kjer so ga 23. septembra 1941 ustrelili.

ULICA JANKA ULRIHA v Pesju je poimenovana po **JANKU (JANEZU) ULRIHU**, komunistu in SKOJ-evcu, sopredsedniku delavsko-prosvetnega društva Vzajemnost. Ulrih je bil voditelj in pobudnik političnega ter kulturnega življenja v Pesju (med drugim je vodil pevski kvartet Sraka). Leta 1940 je utonil pri reševanju utopljenca v takratnem Plevelovem jezeru.

ULICA JANKA VRABIČA v Pesju je poimenovana po domačinu, SKOJ-evcu, ki je bil leta 1941 izgnan v Srbijo, kjer je padel kot bорец Šumadjskega odreda.

KOŽELJSKEGA ULICA na Gorici tako kot velenjska glasbena šola nosi ime skladatelja in narodnega buditelja **FRANA KORUNA KOŽELJSKEGA**, rojenega leta 1868 v Gornjem Šaleku, ki si je vzdevek Koželjski nadel po hribu Koželj, čez katerega se je hodil h kmetu Maku v Šentilj učiti igranja na citre.

Stari jašek in termoelektrarna v Velenju okoli leta 1940

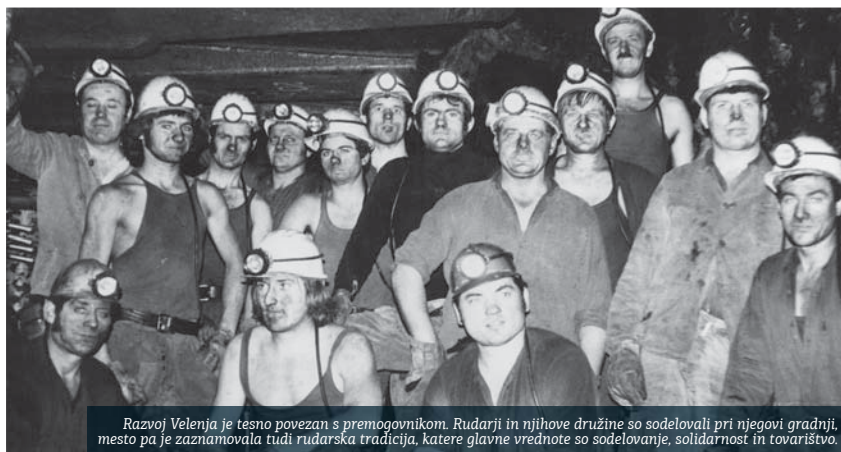
Stari jašek velenjskega premogovnika leta 1954

Sestavni del praznovanja dneva rudarjev v Velenju je rudarska parada po velenjskih ulicah.

Skok čez kožo na Titovem trgu.

Razvoj Velenja je tesno povezan s premogovnikom. Rudarji in njihove družine so sodelovali pri njegovi gradnji, mesto pa je zaznamovala tudi rudarska tradicija, katere glavne vrednote so sodelovanje, solidarnost in tovarištvo.

Tovarna Gorenje leta 1970

V Gorenju so 27. novembra 1989 naredili milijonti barvni televizijski sprejemnik.

POVEJ MI, KAKO SE IMENUJEJO TVOJE ULICE IN ...

V Velenju je nekaj ulic in cest, ki še posebej govorijo o značaju mesta in njegovi posebni zgodbi. Velenje je mesto, ki je hitro in močno zrastle v desetletjih po drugi svetovni vojni, zahvaljujoč razmahu premogovništva in energetike. Premogovnik je imel pri razvoju Velenja poglavito vlogo, zato ne čudi, da ima mesto **RUDARSKO CESTO** in **RUDNIŠKO CESTO**. Prva je bila z odlokom o preimenovanju dela takratne Šaleške ceste od križišča pri hotelu Paka do premogovniške upravne stavbe poimenovana leta 1972, cesta, ki mesto povezuje s premogovnikom, pa je ime dobila leta 1975. Na rudarsko tradicijo Velenja opozarja tudi **ULICA 3. JULIJA** v Pesju, naselju, katerega velik del prebivalcev je bil zaposlen v premogovniku. Ulica je bila po rudarskem stanovskem prazniku poimenovana leta 1975, ko so ime dobile vse ceste in ulice v Pesju.

V kakšnem drugem kraju bi **GORENJSKA CESTA** sodila v skupino cest z zemljepisnimi imeni, v Velenju pa je ime dobila po tovarni Gorenje, ki je bila ob premogovniku glavni steber gospodarskega razvoja Šaleške doline. Industrijsko podjetje Gorenje se je iz vasi Gorenje v Velenje preselilo leta 1959. Prvo tovarniško halo Gorenja v Velenju je na nekdanjem nogometnem igrišču kluba Rudar zgradil premogovnik, ki je bil za preselitev tovarne gospodinjstve zelo zainteresiran, saj je ta pomenila delovna mesta za žene rudarjev. Z redno proizvodnjo v Velenju je Gorenje v starih kopalnicah na Starem jašku začelo leta 1960, leta 1964 pa je bilo v novi proizvodni hali zaposlenih že 680 delavcev. Leta 1965 so začeli z gradnjo druge hale, v kateri je stekla proizvodnja pralnih strojev, hladilnikov, trajno žarečih peči, televizorjev in kuhinjskega pohištva.

...POVEM TI, KDO SI

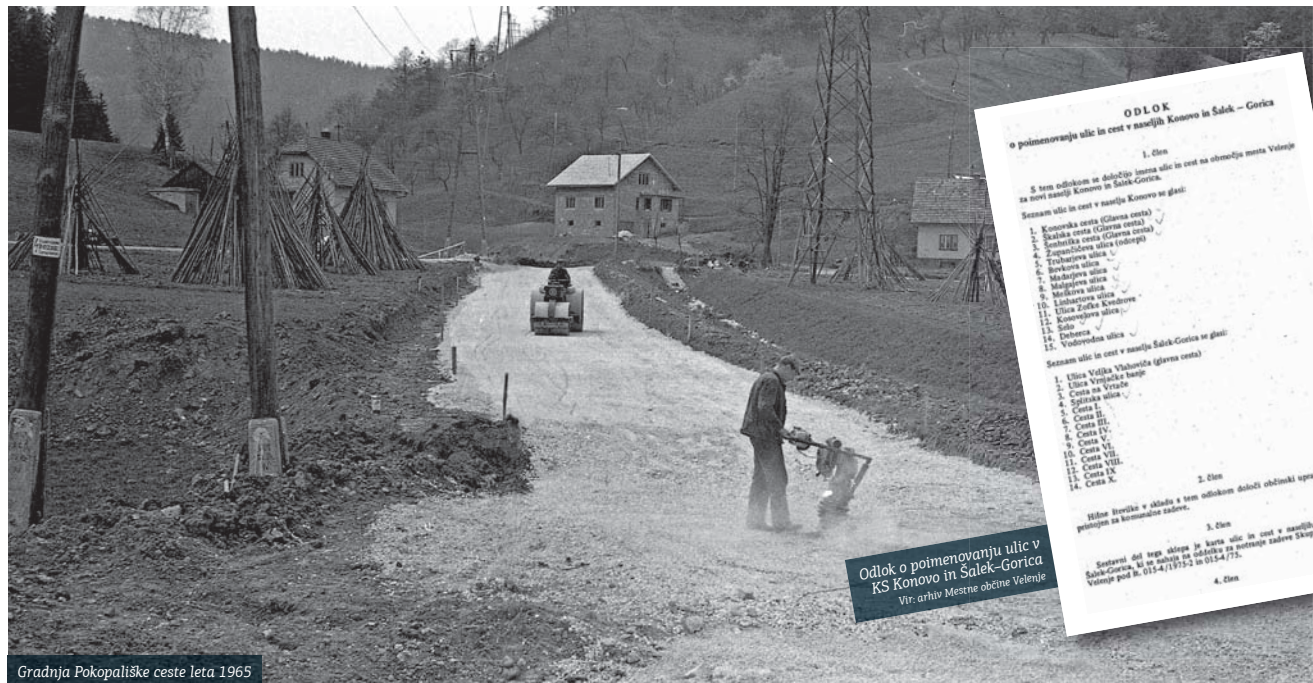
Ko je Velenje raslo, so se vsake nove, sodobne pridobitve v mestu veselili in bili nanjo ponosni. To lahko razberemo tudi iz poimenovanj nekaterih cest. Ena takšnih je **KOPALIŠKA CESTA**, ki je ime dobila po plavalnem bazenu, ki so ga v Velenju začeli graditi spomladi leta 1970. V naselju Konovo najdemo **VODOVODNO CESTO**. Ime je dobila leta 1976, in sicer po glavnem rezervoarju vode za Velenje in Šoštanj. Na mestu, kjer stoji, je bil že od nekdaj izvir. Vodohran na Konovem je bil tako kot transportni vodovod iz Hude luknje zgrajen leta 1963.

POKOPALIŠKA CESTA, ki vodi do glavnega dolinskega pokopališča v Podkrajju, je bila poimenovana leta 1975. Pokopališče Podkraj deluje od 1. julija 1968. Sprva je bilo predvideno predvsem kot nadomestno pokopališče za pokopališče v Družmirju, ki so ga morali zaradi posledic rudarjenja prekopati. Ker je Velenje hitro raslo in je število prebivalcev hitro naraščalo, je kmalu postalo premajhno tudi pokopališče pri cerkvi sv. Martina. Tako je pokopališče v Podkrajju postalo tudi nadomestno pokopališče za staro šmarško pokopališče. Danes je Pokopališče Podkraj glavno pokopališče za Velenje in Šoštanj. Z njim in s pokopališčem v Škalah upravlja Komunalno podjetje Velenje, z drugimi delujočimi pokopališči v mestni občini Velenje pa upravljajo krajevne skupnosti.

Rezultat hitre rasti mesta je gotovo tudi poimenovanje cest v krajevni skupnosti Gorica, ki nosijo številčna imena. Skupščina občine Velenje je 4. februarja 1976 na seji Zbora krajevnih skupnosti sprejela odlok, na podlagi katerega so bile ceste med vrstnimi hišami v takratni krajevni skupnosti Šalek – Gorica poimenovane **CESTA I, CESTA II, CESTA III, CESTA IV, CESTA V, CESTA VI, CESTA VII, CESTA VIII, CESTA IX** in **CESTA X**. Lahko, da so imeli ob sprejemu odloka v mislih začasno poimenovanje, a kasneje nikoli ni prišlo do pobude, da bi imena teh cest spremenili.

Velenjski bazen je bil zgrajen z denarjem, ki so ga v sklad za občinske gospodarske investicije prispevale delovne organizacije velenjske občine.

Gradnja Pokopališke ceste leta 1965

Odlok o poimenovanju ulic v
KS Konovo in Šalek-Gorica
Vir: arhiv Mestne občine Velenje

ODLOK
o poimenovanju ulic in cest v naseljih Konovo in Šalek – Gorica

1. Člen

5. tem odlokom se določijo imena ulic in cest na območju mesta Velenje za novi naselji Konovo in Šalek-Gorica.

Seznam ulic in cest v naselju Konovo so glasi:

1. Konova cesta (Glavna cesta)
2. Šaleška cesta (Glavna cesta)
3. Šaleška cesta (Glavna cesta)
4. Zvezdarska ulica (Lokalski)
5. Trubarjeva ulica
6. Borkova ulica
7. Medvedjeva ulica
8. Medvedjeva ulica
9. Ljubljanska ulica
10. Ulica Zofije Kerkovec
11. Konova ulica
12. Šalek
13. Šalek
14. Vodovodna ulica

Seznam ulic in cest v naselju Šalek-Gorica so glasi:

1. Ulica Volke Velenjske (Glavna cesta)
2. Ulica Velenjske baje
3. Cesta na Vrhu
4. Špitalska ulica
5. Cesta I.
6. Cesta II.
7. Cesta III.
8. Cesta IV.
9. Cesta V.
10. Cesta VI.
11. Cesta VII.
12. Cesta VIII.
13. Cesta IX.
14. Cesta X.

2. Člen

Ulice številke v skladu s tem odlokom določi občinski svet po predlogu občinskega sveta.

3. Člen

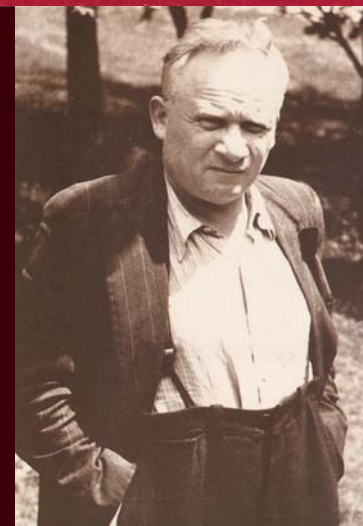
Seznam del tega odloka je karta ulic in cest v naseljih Šalek-Gorica, ki se objavi na območju za potrebe zadnje skupne Velenje pod št. 015-4/1975-2 in 015-4/75.

4. Člen

MOŽ Z DVEMA IMENOMA, ULICO IN CESTO

Svoj čas sta bili v Velenju ena cesta in ena ulica poimenovani po isti osebi. Prežihove ceste danes v Velenju ni več, a leta 1975, ko so ob priključitvi naselja Pesje k mestu Velenje eno od tamkajšnjih ulic poimenovali **ULICA LOVRA KUJARJA**, je še bila (tam, kjer je danes promenada). Glede na druga poimenovanja velenjskih ulic lahko sklepamo, da je šlo pri poimenovanju Prežihove ceste leta 1961 za poklon literarnemu ustvarjanju Lovra Kuharja, pri poimenovanju ulice v Pesju pa so imeli v mislih predvsem njegovo politično udejstvovanje. Lovro Kuhar je kot pisatelj najpomembnejši predstavnik slovenskega socialnega realizma, sicer pa je bil eden vodilnih slovenskih predvojnih komunistov in članov Osvobodilne fronte. Leta 1943 so ga predstavniki prostovoljne protikomunistične milice (MVAC) aretirali in ga predali okupatorjem. Ker je zavrnil sodelovanje z njimi, so ga poslali v koncentracijski taborišči Sachsenhausen in Mauthausen, od koder se je po koncu vojne vrnil v domače Kotlje. Po vojni je bil leta 1947 še poslanec v jugoslovanski ustavodajni skupščini, a pravega stika s komunistično oblastjo ni več našel, kar je pomenilo konec njegove politične poti.

Prežihove Voranc

Lovro Kuhar
Fototeka Koroškega
pokrajinskega muzeja,
Gradivo hrani Koroški
pokrajinski muzej.

TUJEC V MESTU

V Velenju imamo le eno cesto, ki se imenuje po Neslovencu. Leta 1972 so del takratne Partizanske ceste od križišča s Cesto talcev do križišča s Šaleško cesto preimenovali v **CESTO FRANTIŠKA FOITA**. Šlo je za poklon češkemu kiparju in raziskovalcu Afrike, ki se je po 24-ih letih bivanja v Afriki vrnil v Evropo in se, ker domov na Češko zaradi političnih razmer ni mogel, nastanil v Velenju. V zameno za bogato afriško zbirko, ki še vedno navdušuje obiskovalce Velenjskega gradu, je mesto Foitu namreč ponudilo stanovanje v novozgrajenem bloku na današnji Foitovi cesti. František Foit je kmalu po selitvi v Velenje umrl v prometni nesreči.

František Foit v Afriki

PREIMENOVANJA CEST IN ULIC V VELENJU

Po koncu 2. svetovne vojne je nova oblast številne ceste, ulice in trge v Sloveniji poimenovala po partizanskih divizijah, brigadah, borcih, narodnih herojih, družbenopolitičnih delavcih in politikih ter po dogodkih iz narodnoosvobodilnega boja. Po osamosvojitvi Slovenije leta 1991 je kar nekaj cest, ulic in trgov dobilo nova imena. Preimenovanja naj bi bila zunanji izraz nove države, spremembe družbenega sistema in konca nekega obdobja, hkrati pa naj bi pomagala oblikovati novo nacionalno identiteto. Velenja ta proces ni zajel v večji meri. Po letu 1991 so bile v Velenju preimenovane tri ulice, vse tri v krajevni skupnosti Gorica. Ulica 3. bataljona VDV je postala **LIPA**, Ulica Veljka Vlahovića **GORIŠKA CESTA** in Ulica Vrnjačke Banje **KOZELJSKEGA ULICA**.

Preimenovana je bila tudi **STANTETOVA ULICA** v mestni četrti Levi breg – vzhod, a razlog za njeno preimenovanje je bil zgolj praktične narave. Ulica, leta 1980 poimenovana po generalu in narodnem heroju, se je sprva namreč imenovala Cesta Petra Stanteta – Skale. To se je v rabi očitno izkazalo za predolgo poimenovanje in cesto so leta 1982 preimenovali.

Pomembno preimenovanje se je v Velenju zgodilo tik pred osamosvojitvijo, leta 1990, ko se je mesto, takrat imenovano Titovo Velenje, preimenovalo nazaj v Velenje. Mesto je naziv Titovo Velenje nosilo od 10. oktobra 1981.

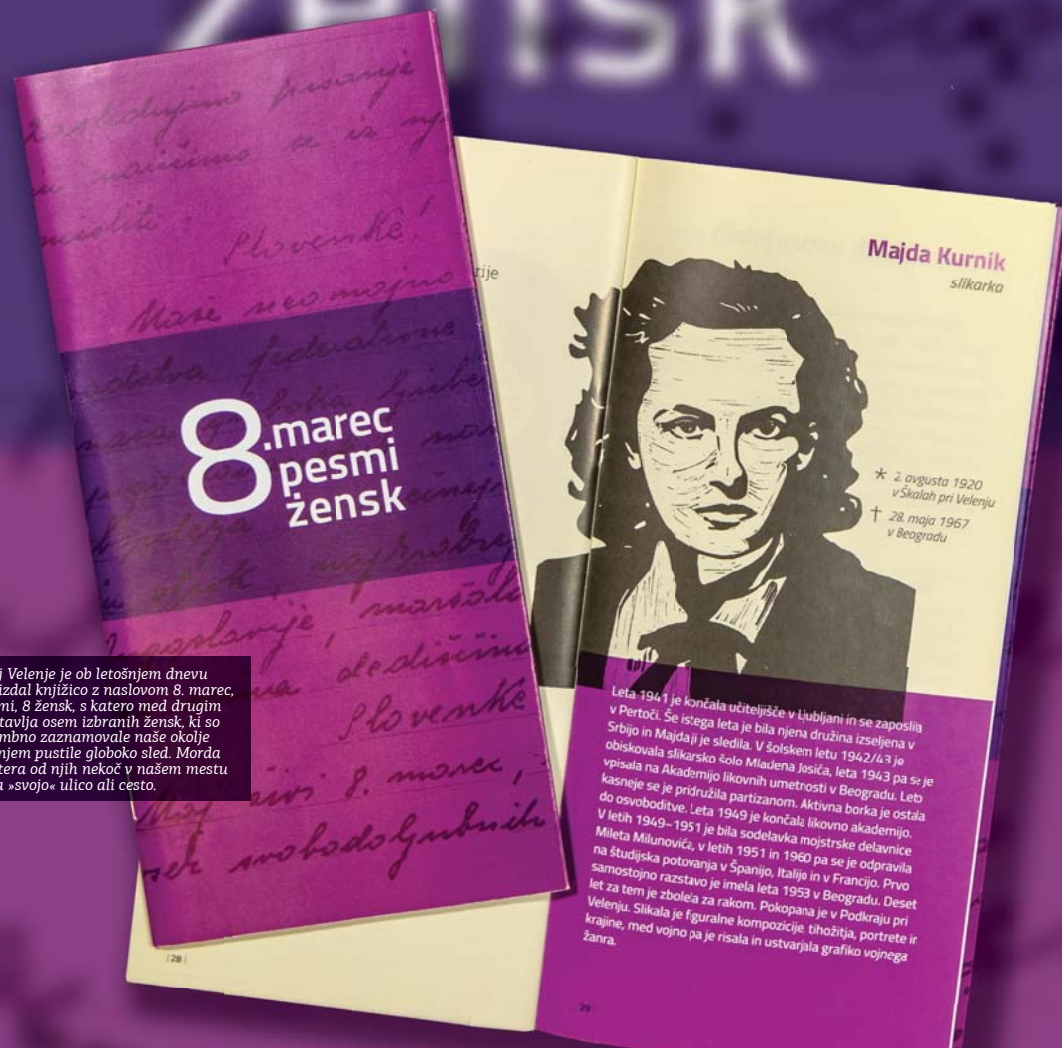
KAJ PA ŽENSKE?

V Velenju za zdaj ni nobene ceste ali ulice, ki bi bila poimenovana po ženski. Vsaj enkrat pa je bilo že kar blizu tega, da bi se to spremenilo. Iz dokumentacije, ki jo o poimenovanju ulic v Velenju lahko najdemo, je namreč razvidno, da je pri poimenovanju **ULICE DUŠANA KVEDRA** prišlo bodisi do napake bodisi do spremembe »v zadnjem hipu«, ki pa ni bila nikjer zabeležena. V Uradnem vestniku Skupščine občine Velenje z dne 4. februarja 1976 je zapisano, da sta Skupščina občine Velenje in Zbor krajevnih skupnosti sprejela odlok o poimenovanju cest in ulic v naselju Konovo, po katerem naj bi se ena od ulic imenovala po Zofki Kveder. Ulice Zofke Kveder v Velenju ni, prav tako pa ni dokumenta o njenem morebitnem preimenovanju in tudi prebivalci Konovega se ne spomnijo, da bi se katerakoli ulica v njihovem naselju kadarkoli imenovala po Zofki Kveder, eni prvih slovenskih pisateljic in publicistk ter prvi pisateljici, uvrščeni v zbirko Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev. Njeno ustvarjanje se je dotikalo predvsem ženskih, socialnih in izseljenskih vprašanj. Dušan Kveder je bil španski borec, partizan, general in diplomat.

Zofka Kveder
Vir: svetovni splet

Muzej Velenje je ob letošnjem dnevu žena izdal knjižico z naslovom 8. marec, 8 pesmi, 8 žensk, s katero med drugim predstavlja osem izbranih žensk, ki so pomembno zaznamovale naše okolje ter v njem pustile globoko sled. Morda bo katera od njih nekoč v našem mestu dobila »svojo« ulico ali cesto.

Majda Kurnik
slikarka

★ 2. avgusta 1920
v Škalah pri Velenju
† 28. maja 1967
v Beogradu

Leta 1941 je končala učiteljske v Ljubljani in se zaposlila v Pertoči. Še istega leta je bila njena družina izseljena v Srbijo in Majdaji je sledila. V šolskem letu 1942/43 je obiskovala slikarsko šolo Mladena Josića, leta 1943 pa se je vpisala na Akademijo likovnih umetnosti v Beogradu. Leto kasneje se je pridružila partizanom. Aktivna borka je ostala do osvoboditve. Leta 1949 je končala likovno akademijo. V letih 1949–1951 je bila sodelavka mojstrske delavnice Mileta Milunović, v letih 1951 in 1960 pa se je odpravila na študijska potovanja v Španijo, Italijo in v Francijo. Prvo let za tem je zbolela za rakom. Pokopana je v Podkrajju pri Velenju. Slikala je figuralne kompozicije, tihožitja, portrete in žanra. med vojno pa je risala in ustvarjala grafiko vojnega